

Motie Laat OV-reizigers niet boeten

INGETROKKEN

Naam motie

Laat OV-reizigers niet boeten

Vergadering

Statenvergadering 8 november 2023

Deze motie hoort bij

SVProgrammabegroting 2024

Motienummer

47

Opstellers

A Travaille (PvdD), J. Breur (SP), N. Flink (PvdA)

Dragen het college van GS op om

1. Een voorstel uit te werken hoe boetes die opgelegd worden aan OV-vervoerders, in 2024, vooruitlopend op de structurele voorstellen van het college om vervoersarmoede aan te pakken, ingezet kunnen worden ten behoeve van betaalbaarheid van het OV voor reizigers en dit voorstel voor te leggen aan PS.

Aanleiding

OV-vervoerders Qbuzz en Syntus kampen met hardnekkig personeelstekort en hoog ziekteverzuim, waardoor zij niet de volledig dienstregeling conform afspraak kunnen rijden. Dit heeft veel rituitval tot gevolg, wat het openbaar vervoer in onze provincie niet aantrekkelijker maakt. Bovendien is het waarschijnlijk dat de provincie de vervoerders boetes gaat opleggen als de rituitval niet vermindert. Anderzijds zien we dat pilots met gratis ov voor bepaalde doelgroepen succesvol zijn gebleken, maar de provincie eerst een plan voor de aanpak van vervoersarmoede gaat uitwerken, voordat hier mogelijk een structureel vervolg aan gegeven gaat worden. Om deze pilots nu al een vervolg te geven en de boetes die opgelegd worden aan vervoerders nuttig te besteden, komen wij met een voorstel om de geïnde boetes in te zetten voor een voorlopig vervolg op de pilots met gratis ov voor specifieke doelgroepen, vooruitlopend op die structurele voorstellen van het college.

Beoogd effect

In 2024 een vervolg te geven aan pilots met gratis ov voor specifieke doelgroepen en zodoende het openbaar vervoer in de provincie Utrecht weer aantrekkelijker en laagdrempeliger te maken voor reizigers.

Argumenten

1.2 Proeven met gratis ov in 2023 zijn succesvol gebleken

Uit een peiling onder 600 deelnemers aan de proef met gratis ov voor 66-plussers met een krappe beurs, gaf 46% aan te verwachten 'veel vaker' gebruik te gaan maken van het openbaar vervoer als gevolg van het gratis ov-abonnement. Bovendien hebben zich veel meer deelnemers aangemeld voor de proef, dan de provincie had verwacht. Ook de proef met gratis ov voor kinderen tijdens de zomervakantie bleek een succes en kreeg een vervolg in de herfst- en kerstvakantie.

1.2 Vervoerders willen wel graag door met gratis reisrecht

In het memorandum 'Voortgang motie 90 "Gratis ov voor 4 t/m 11-jarigen"' wordt gemeld dat vervoerders hebben aangegeven graag door te willen met het gratis reisrecht voor kinderen, maar vragen in dat geval hier wel een financiële bijdrage van de provincie voor. Dit kan, in afwachting van structurele voorstellen van het college met structurele dekking, nu al opgevangen worden door het geld dat de provincie met het innen van boetes in wezen terugvordert van de vervoerders. Dit kan uiteraard ook voor andere doelgroepen het geval zijn. Zo kost het de provincie nu geen extra geld.

1.3 Gratis ov voor specifieke doelgroepen maakt bestrijding vervoerarmoede eenvoudiger

De provincie is al voornemens vervoerarmoede in bredere zin aan te pakken, maar onderzoekt nog hoe dit kan zonder dat het heel complex wordt. Opbrengsten van boetes opgelegd aan vervoerders direct ten gunste laten komen aan reizigers, is een makkelijke manier om de drempel tot het ov te verlagen voor inwoners met een smallere beurs.

1.4 Gratis ov maakt het makkelijker duurzame reiskeuzes te maken

Hoge kosten voor het openbaar vervoer kunnen ervoor zorgen dat inwoners eerder de auto pakken. Om hen te stimuleren duurzamere reiskeuzes te maken, moet de drempel om het ov te nemen verlaagd worden. Met gratis ov worden inwoners verleid vaker de auto te laten staan en in plaats daarvan gebruik te maken van bus en tram, welke een lagere uitstoot kennen per reiziger.

1.5 Gratis ov vergroot de bereikbaarheid en toegankelijkheid van het landelijk gebied

Inwoners van het landelijk gebied zijn vaker aangewezen op de auto, doordat het landelijk gebied minder goed bediend wordt door het OV. Dit laatste komt mede doordat lijnen van/naar het landelijk gebied vaak niet rendabel zouden zijn. Door gratis ov aan te bieden voor bijvoorbeeld bepaalde doelgroepen of periodes wordt dit argument voor vervoerders deels weggenomen en wordt het voor inwoners van het landelijk gebied interessanter om toch vaker voor het ov te kiezen.